

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	7-9-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	KAB, BDO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Nick van Impelen, Roelinde Bosch van Suchtelen	TELEFOONNUMMER	06-25778986
NUMMER	822AB8E2	PORTEFEUILLEHOUDER	CvdK, Rob van Muilekom

Onderwerp Statenbrief:

Brief BZK en JenV over opvang asielzoekers en huisvesting statushouders en ontwikkelingen Provinciale Regietafel Migratie en Integratie

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting

Op 24 augustus 2021 hebben de minister van BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en de staatssecretaris van JenV (Justitie en Veiligheid) een dringende oproep gedaan aan de provincies en gemeenten om op korte termijn gezamenlijke maatregelen te treffen voor de extra opvang van vluchtelingen en snellere huisvesting van statushouders (mensen met een verblijfsvergunning). Het COA verwacht binnen enkele weken geen opvangplekken meer beschikbaar te hebben om nieuwe vluchtelingen op te vangen. Dit komt mede door de recente ontwikkelingen in Afghanistan, waardoor de instroom van vluchtelingen sterk is toegenomen. Tevens hebben de commissarissen van de Koning op maandag 30 augustus jl. overleg gehad met de minister van BZK en de staatssecretaris van JenV over deze situatie. Hierbij is gesproken over de urgentie waarmee, door alle overheden, oplossingen gezocht moeten worden voor de ontstane situatie.

Vanuit de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT) wordt reeds gezocht naar oplossingen voor de opgaven op de korte en middellange termijn voor asielzoekers, en de huisvestingsopgave voor statushouders. De oproep in de brief van 24 augustus is met name een herbevestiging van de urgentie en het belang van de asiel- en huisvestingsopgaven.

Inleiding

Brief BZK en JenV aan provincies en gemeenten inzake huisvesting en opvang asielzoekers en statushouders (bijlage 1)

Door een hoge instroom van asielzoekers en een lage uitstroom van asielzoekers die geen vergunning krijgen en van statushouders uit de opvanglocaties, verwacht het COA binnen enkele weken vol te zitten. Dit betekent dat ze een bezettingsgraad van 100 procent zullen bereiken. Dit doet afbreuk aan de leefbaarheid, beheersbaarheid en veiligheid in de opvanglocaties. Hierdoor zal men ook gedwongen zijn noodopvanglocaties te openen om daar vluchtelingen op te vangen, vergelijkbaar met de situatie tijdens de vluchtelingencrisis van 2015-2016.

In de brief van BZK/JenV aan de provincies en gemeenten worden de twee voornaamste redenen genoemd waarom de opvanglocaties nu vol raken:

1. Door geopolitieke ontwikkelingen zoals in Afghanistan, maar ook in Libanon, Belarus en Turkije, is de toestroom van vluchtelingen hoger dan gebruikelijk. Normaal komen er gemiddeld 400 personen per week binnen. Momenteel zijn dit gemiddeld 900 personen. Daarnaast komen er momenteel veel nareizigers naar Nederland, die eerder niet konden inreizen vanwege reisrestricties door corona.

2. De uitstroom van statushouders vanuit de asielzoekerscentra (azc's) naar woningen is erg laag. Op dit moment verblijven ongeveer 6000 statushouders langer dan de wettelijke termijn van 10 weken in een azc. Deze mensen zijn al wel gekoppeld aan een gemeente om gehuisvest te worden. Voor de provincie Utrecht gaat het om 354 statushouders. 241 statushouders van de 354 zijn alleenstaand en zouden volgens het COA extra snel gehuisvest kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een hotelregeling, waarbij alleenstaande statushouders in hun doelgemeente op een tijdelijke locatie worden gehuisvest. Deze regeling wordt momenteel verder uitgewerkt door het COA.

Het COA vraagt aan alle provincies en gemeenten om het volgende:

1. Binnen de provincie te inventariseren welke additionele locaties beschikbaar zijn voor opvang of huisvesting;
2. Op korte termijn met de PRT bij elkaar te komen om deze opties voor locaties te bespreken.

Op maandag 30 augustus 2021 is de commissaris van de Koning verder bijgepraat door de minister van BZK en de staatssecretaris van JenV over de situatie. Tijdens die bijeenkomst heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) aangegeven dat er momenteel per provincie een lijst wordt samengesteld met locaties die mogelijk gebruikt kunnen worden voor zowel opvang van vluchtelingen als tijdelijke huisvesting van statushouders in de vorm van een tussenvoorziening. Het RVB wil de lijst in de komende regietafels bespreken. Het COA zoekt ondertussen door naar locaties om op korte termijn asielopvang te realiseren.

Tijdens een overleg op donderdag 2 september jl. heeft de Kopgroep PRT de gecombineerde opgaven voor asielopvang en huisvesting verder besproken. Naast de voortgang op de regionale bestuurstafels is hier ook de brief van BZK/JenV behandeld. Ook is het initiatief van de gemeente Utrecht besproken om in de Jaarbeurs 500 plekken noodopvang voor asiel te realiseren. De opvang is bedoeld voor asielzoekers die nu niet terecht kunnen in de reguliere opvang. Het gaat hier zowel om Afghaanse vluchtelingen als vluchtelingen uit andere landen. Dit is een van de bijdragen die in de provincie wordt geleverd om de oproep van het COA te beantwoorden.

Aanpak en ontwikkelingen in Utrecht - Provinciale Regietafel

Op 2 maart jl. hebben wij u per Statenbrief (kenmerk: 822076DC) geïnformeerd over de brief van BZK van 3 november 2020 aan alle PRT's. In de brief werden de PRT's opgeroepen zich in te zetten voor drie opgaven:

1. de huisvestingsopgave, waarin wordt gezocht naar manieren om invulling te kunnen geven aan de verdubbelde taakstelling voor de huisvesting van statushouders;
2. de asielopgaven:
 - a. de kortetermijnopgave om in de provincie Utrecht zo snel mogelijk 417 plekken voor asielopvang te creëren;
 - b. de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen, welke op de middellange termijn een flexibelere opvangcapaciteit voor asielzoekers en betere integratie van asielopvang en huisvesting van statushouders voor ogen heeft.

Binnen de provincie Utrecht wordt de inhoudelijke planvorming rondom deze opgaven voornamelijk opgesteld in regionaal verband. Coördinatie rond de opgaven geschiedt via de Kopgroep PRT, waarin de gemeenten Amersfoort en Utrecht optreden als vertegenwoordiging van respectievelijk de Regio Amersfoort en U16 (+Utrechtse Foodvalley-gemeenten). De commissaris van de Koning is voorzitter van dit gremium; gedeputeerde Van Muilekom sluit aan vanuit zijn portefeuilles IBT en Wonen. De Kopgroep PRT heeft een provinciebrede 'kansenmaker' aangesteld die in beide regio's meewerkt aan de planvorming. In de tweede helft van september zal de U16+ haar 'Voorstel gecombineerde opgaven asiel en huisvesting' publiceren, met eenzelfde tijdspad voor de Regio Amersfoort.

Briefwisseling met het Rijk over huisvestingsopgave

Zoals in de Statenbrief van 2 maart jl. genoemd heeft de Kopgroep PRT parallel aan het bovenstaande proces een brief geschreven aan het Rijk (d.d. 17-02-2021), waarin zij haar zorg heeft geuit over de haalbaarheid van de huisvestingsopgave. De Kopgroep geeft aan dat de Utrechtse overheden zich gezamenlijk tot het uiterste zullen inspannen voor de gecombineerde opgaven van asielopvang en de huisvesting van statushouders. Ook blijft de provincie haar toezichhoudende rol vervullen, juist ook om de knelpunten boven water te krijgen en te houden. Randvoorwaardelijk daarbij is echter wel dat het Rijk bereid is om mee te denken bij het oplossen van die knelpunten, en bij te dragen aan vormen van ondersteuning die de Utrechtse gemeenten nodig hebben.

Op 9 april jl. is namens BZK (bijlage 2) een antwoord gekomen op de brief van de PRT. In de brief wordt onder andere gewezen op de Integrale Handreiking voor opvang, huisvesting en inburgering die voor de gemeenten beschikbaar is. Het doel van de handreiking is het in beeld brengen van de actuele opgaven op de beleidsterreinen opvang, huisvesting en inburgering met concrete verwijzingen naar beschikbare ondersteuningsmaatregelen en financiering. Daarnaast heeft op 17 mei jl. een schriftelijk overleg plaatsgevonden, waarin Tweede Kamerleden van de algemene commissie van BZK vragen hebben gesteld aan de minister over de antwoordbrief aan de Utrechtse PRT (bijlage 3). Vanwege het zomerreces zijn deze Kamervragen nog niet beantwoord.

Financiële consequenties

Geen

Vervolgprocedure/ voortgang

Op 16 september a.s. komt de PRT bijeen om de oproep vanuit het Rijk voor het regelen van extra opvang van vluchtelingen en versnelling van huisvesting van statushouders te bespreken. Wij blijven u actief informeren over deze ontwikkelingen en activiteiten rondom de Provinciale Regietafel.

Bijlagen

1. Brief van demissionair minister BZK en demissionair staatssecretaris JenV aan cdK's, GS en colleges van BenW d.d. 24-08-2021 inzake huisvesting statushouders en opvang asielzoekers
2. Antwoordbrief BZK aan PRT Utrecht d.d. 09-04-2021 inzake taakstelling huisvesting statushouders
3. Verslag van een schriftelijk overleg algemene commissie BZK over de reactie op de brief aan de Provincie Utrecht over de taakstelling huisvesting statushouders (Kamerstuk 32847-747) d.d. 17-05-2021

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen